

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Zgodovinski preokret v Zedinjenih državah Vlada narodne obrambe v Ameriki

Sinoči je predsednik Roosevelt pozval v vlado republikanska voditelja Henryja Stimsona kot vojnega in Franka Knoxa kot mornariškega ministra — Republikanski senatorji izjavljajo, da pomeni to imenovanje skorajšnji vstop Amerike v vojno

Washington, 21. jun. s. (Reuter) Predsednik Roosevelt je snoči obvestil senat, da je sklenil imenovati bivšega ameriškega zunanjega ministra Henryja Stimsona za vojnega ministra in znanega republikanskega voditelja polkovnika Franka Knoxa za mornariškega ministra.

Po ameriški ustavi mora imenovanje biti odobri š senat.

Washington, 21. jun. AA. (Reuter) Rooseveltov tajnik Early je izjavil, da ga je predsednik Roosevelt pooblastil imenovati novo koalicijsko vlado, vlado narodne obrambe ter je naglasil, da je narodna solidarnost neobhodno potrebna v sedanjih časih.

Washington, 21. jun. AA. (Reuter) Rooseveltov predlog, ki je bil poslan senatu in v katerem se Stimson in Knox predlagata za nova ministra, poudarja, da je vojni minister Woodring podal ostavko, da pa ima njegova pismena ostavka tako osebnostni značaj, da se v tem primeru ne bo izvajala praksa in ostavka objavila. Polkovnik Frank Knox bo zavzel položaj mornariškega ministra namesto Charlesa Edisona, ki je podal ostavko, da bi kandidiral za guvernerja New Jersey. Edisonova ostavka, ki jo je Roosevelt sprejel 4. junija, velja efektivno od 24. junija.

Rooseveltova izjava

Washington, 21. jun. s. (Reuter) Predsednik Roosevelt je snoči podal novinarjem o imenovanju republikanskih voditeljev v vlado kratko izjavo, v kateri je dejal, da ima imenovanje namen ojačati nacionalno solidarnost Zedinjenih držav v sedanjem trenutku svetovne krize. Roosevelt je poudaril, da je to potrebno za ojačanje nacionalne obrambe Zedinjenih držav.

Izjave republikanskih senatorjev

Washington, 21. jun. e. (Reuter) Senator Taft, eden izmed glavnih kandidatov republikanske stranke za predsedniško mesto, je izjavil, da ni več nobenega razloga proti koaliciji med republikanci in demokrati.

Senator Clarke je izjavil, da novo imenovanje napoveduje skorajšnji vstop Amerike v vojno.

Senator Hvealer pa je izjavil, da bosta Knox in Stimson srečna, ako bosta mogla pripomoči, da Amerika podpre zaveznike z napovedjo vojne Nemčiji in Italiji.

Hooverjeva izjava

Washington, 21. jun. s. (Reuter) Bivši predsednik Hoover je snoči izjavil, da sta Knox in Stimson stopila v vlado samo kot zasebnika, ne pa kot predstavnika republikanske stranke. Enako stališče bo menda zavzelo tudi vodstvo republikanske stranke, ki pa njenemu vstopu v vlado ne bo nasprotovalo. Vsekakor pa sta Knox in Stimson med najuglednejšimi osebnostmi republikanske stranke.

Odmev v Londonu

London, 21. jun. s. (Reuter) Tudi v angleških političnih krogih sta vzbudili imenovanji polkovnika Knoxa in Stimsona v ameriško vlado veliko pozornost. V Londonu smatrajo, da je s tem storjen v Zedinjenih državah prvi korak za ustanovitev enotne nacionalne fronte, slično, kakor se je to zgodilo z imenovanjem Churchillove vlade v Angliji.

Splošna vojaška obveznost

Washington, 21. junija e. Demokratiški senator Berg je predložil kongresu zakonski predlog o uvedbi splošne vojaške obveznosti v Ameriki. Obvezniki bi po tem načrtu bili vsi moški od 18. do 65. leta. Od 21. do 45. leta stari bi pripadali operativni vojski, ostali pa bi službovali kot domobranci.

Važen preokret v rusko ameriških odnosih

Moskva, 21. jun. s. (Ass. Press) Po sovjetskih informacijah je ameriška vlada zopet dovolila prodajo strojev, ki so potrebni za izdelavo vojnega materiala v sovjetski Rusiji.

Eksplodizije v New Yorku

New York, 21. jun. s. (Ass. Press) Včeraj sta eksplodirali v New Yorku dve bombi in sicer ena pred nemškim generalnim konzulatom, druga pa pred prostori neke komunistične organizacije. Več oseb je bilo ranjenih. Newyorška policija je uvedla natančno preiskavo o teh eksplozijah. Ni še ugotovljeno, kakšen namen so imele eksplozije, krožijo pa o tem najrazličnejše govorice.

V Berlinu napovedujejo velike nove dogodke

BERLIN, 21. junija e. V Berlinu izjavljajo z merodajnih mest, da je treba počakati nekaj dni, preden nastopijo novi dogodki. Pogajanja s Francijo teko gladko in bo vprašanje Francije definitivno likvidirano v nekaj dneh. Treba pa se je pripraviti na velike nove dogodke in na velika presenečenja še pred koncem tega meseca. O naravi teh velikih dogodkov in presenečenj berlinski krogi molče.

Henry Lewis Stimson

Ameriški državnik Henry Lewis Stimson je bil rojen 21. septembra 1867 v New York City. Po pravnih študijah je postal državni tožilec. Od 1. 1905 do 1.

1909 je bil glavni tožilec za južni distrikt New Yorka. L. 1910. je bil izvoljen kot republikanski kandidat v senat države New York. V Taftovem kabinetu je bil od maja 1911 do marca 1913 vojni minister. Vojne mesece od decembra 1917 do avgusta 1918 je prebil kot podpolkovnik v rezervi pri 305. topniškem polku na fronti v Franciji, kjer je napredoval v polkovnika.

Ko so l. 1927 izbruhli nemiri v Nikaragui, je poslal prezident Coolidge Stimsona tja, da pomiri deželo in ugotovi njene politične razmere. Po izjavi vlade je svojo nalogo odlično opravil in preprečil državljansko vojno, nakar je bil imenovan za guvernerja Filipinov. To mesto je zavzemal vse do 4. marca 1929, ko je vstopil v ameriško vlado. Ko je Hoover prevzel predsedništvo.

Kot član ameriške vlade je zastopal v Londonu Ameriko na pomorski razorožitveni konferenci l. 1930. Naslednje leto se je Stimson zopet udeležil konference sedmih velisil v Londonu. Obiskal je tedaj tudi Berlin in se v Rimu razgovarjal z Mussolinijem L. 1932. je bil zopet član razorožitvene konference v Zenevi. Pri izmenjavi prezidenta 4. marca 1933 je s Hooverjem zapustil državno službo, tudi Stimson. Njegov naslednik je bil demokrat Hull.

William Franklin Knox

Ameriški časopisni magnat Knox, ki ga v Ameriki imenujejo kratko Frank, je bil rojen dne 1. januarja 1874 v Bostonu. Ko je izbruhnila ameriško-španska vojna, je ravno dokončal svoje študije v kolegiju Alma v Michiganu.

Knox je vstopil v konjenico generala Roosevelta in je bil z njim od aprila do septembra 1898 v Kubi na bojnem polju. Po vojni je postal novinar. Prišel je kot reporter pri listu »Grand Rapids Herald« v Michiganu. Po dveh letih mu je bila poverjeno vodstvo lista, l. 1901. pa je postal lastnik drugega lista v Michiganu, ki je postal pod njegovim vodstvom vodilni list v Michiganu. V nadaljnjih dvanajstih letih, ko je bil Knox lastnik lista, je služil istočasno v predsedniških kot major pri štabu guvernerja v Michiganu in je vodil republikanski državni komite L. 1911. ga je imenoval prezident Taft za člana zakonodajne indijske komisije.

L. 1912. se je Knox preselil v New Hampshire, kjer je kupil list »Manchester Leader« in ustanovil leto dni nato list »Manchester Union and Leader«.

Med svetovno vojno je bil Knox pri ameriški artileriji na francoski fronti, kjer je napredoval do polkovnika. Po povratku s fronte se je še bolj posvetil politiki. L. 1920. je bil vodja newhamptirske delegacije v republikanskem nacionalnem konvентu v Chicagu. L. 1927. si je pridobil solastništvo lista »Boston Amerika« in njemu pripadajočih drugih listov. L. 1930. pa je postal generalni direktor Hearstovega časopisnega koncerna. Po enem letu se je ločil od Hearsta in se zvezal s časopisnim magnatom Teodorjem Elisem. Prevel je vodstvo velikega dnevnika »Chicago Daily News«, leto dni kasneje pa je postal lastnik časopisnega koncerna tega lista, ki je med največjimi in najuglednejšimi v Ameriki.

Skrivnosti okoli mirovnih pogajanj

Doslej še ni nobenih zanesljivih vesti, ako, kdaj in kje so se sestali oziroma se bodo sestali francoski pooblaščenzi z nemškimi delegati

Berlin, 21. junija e. Stefani javlja glede na vesti nekaterih tujih agencij, češ da so francoske pooblaščenzi že bili sprejeti v nemškem glavnem stanu in da so se že vrnili v Bordeaux, da se niso prišli v stik z nemškimi vrhovnim poveljstvom.

Bordeaux, 21. junija e. (United Press) Predstavnik francoskega vojnega ministrstva je izjavil, da je francoska delegacija, ki ji je naloženo pogajanje za premirje, včeraj ob petih popoldne prešla nemško črto, na kar so jo usmerili proti nemškemu vojnemu stanu. Nemški predstavniki so baje sprejeli francosko delegacijo včeraj ob 22. uri.

London, 21. jun. s. (Reuter) Nekatera poročila iz Bordeauxa so sinoči javljala, da so se francoski in nemški delegati za sklenitev premirja sestali že včeraj popoldne in da se je francoska delegacija celo že vrnila v Bordeaux. Točnih informacij zaenkrat sploh ni mogoče dobiti. Zdi se, da je točno le to, da se delegacija še ni vrnila v sedež francoske vlade.

Berlin, 21. jun. s. (Ass. Press) Kolikor je znano, bo francoske delegate sprejelo nemško vrhovno poveljstvo šele danes popoldne in sicer v Compiegneu, kjer so 9. novembra leta 1918. nemški delegati zaprosili francosko vrhovno poveljstvo za premirje. Šele danes popoldne bodo baje francoskim delegatom sporočili nemški mirovni pogoji.

Se vedno se širijo vesti, da zahteva Nemčija brezpogojno vojaško kapitulacijo. Bordeaux, 21. junija AA. (Havas) Se stava francoske delegacije, ki je pooblaščenca stopiti v zvezo z nemškimi pooblaščenimi predstavniki je tale: predsednik delegacije armadni general Huttinger, član: veleposlanik Leon Noel, kontreadmiral Le Lique, general Parigot in letalski general Bergeret.

Nekje v Italiji, 21. junija AA. (Stefani) Francoska vlada se je včeraj dopoldne po posredovanju španske vlade obrnila na italijansko vlado ter prosila, naj se začne z Italijo pogajanja za premirje. Italijanska vlada je preko španske vlade odgovorila v

istem smislu kot nemška vlada namreč, da pričakuje, kdaj bo zvedela za imena francoskih pooblaščencev, katerim bo nato označeno mesto in čas za sestanek.

New York, 21. junija s. (Ass. Press) Kakor poročajo iz krogov blizu francoski vladi, je francoska vlada že imenovala svoje pooblaščenca tudi za mirovna pogajanja z italijansko vlado. V francoskih krogih so glede pogajanj z Italijo optimistični ter pravijo, da bo Francija na italijanske teritorialne zahteve, ki so menda v glavnem znane, pristala že v nekaj urah.

Francoska vlada proučuje angleški predlog

Bordeaux, 21. junija e. Havas poroča, da so proučevali na včerajšnji seji francoske vlade predlog angleškega predsednika vlade Churchilla o uniji med Francijo in Anglijo. Tej seji je sledila druga, ki se je pričela ob 22.

Nemški glas o pogajanjih

Berlin, 21. junija AA. (DNB) »Deutsche Allgemeine Zeitung« objavlja članek o priliki pogajanj za sklenitev premirja. List med drugim pravi: Francija je premagana. Premagana je država, ki je skupno z nekaterimi drugimi državami delala na to, da se poniža Nemčija in da se ohrani sovraštvo proti nemškemu narodu in Nemčiji. Francija ni hotela poslušati glasu svoje vesti. Ta Francija je danes prišla v položaj, da mora zahtevati premirje. Toda sedanje premirje nima ničesar podobnega s premirjem leta 1918.

List piše nato o veliki zmagi nemške vojske, doseženi v relativno kratkem času. Premagana Francija naj sedaj razmisli o svojih napakah, ki jih je napravila in ki so spravile Evropo v nevarno stanje. Te napake so bile začetek cele vrste nastopov proti nemškemu narodu, kjer so povzročile reakcijo, kar je samo posebno razumljivo. Nato piše list o neposrednih vzrokih sedanje vojne in razvoju vojnih operacij ter o zmagi nemškega orožja.

Na kraju pravi: Nemčija je pristala na pogajanja s francosko delegacijo. Francoska delegacija, ki jo je pooblastil maršal Petain, bo sprejeta. Od teh pogajanj zavisi nadaljnja usoda Francije.

»Berliner Borsen Zeitung« ugotavlja, da se je tudi zadnji ekspedicijski zbor angleške vojske vrnil v Anglijo.

Preselitev francoske vlade

Bordeaux, 21. jun. s. (Ass. Press) Francoska vlada je včeraj zapustila Bordeaux ter se preselila dalje proti jugu Francije. Nekatera poročila pravijo, da je vlada sedaj v Pertignanu.

Ameriški veleposlanik pri poljski vladi Biddle je ostal v Bordeauxu in namerava vstati v mestu tudi za primer, če bi nemška vojska mesto zasedla. Slično kakor veleposlanik Bullitt v Parizu bo Biddle skrbel v Bordeauxu za civilno prebivalstvo.

Bordeaux, 21. jun. s. (Reuter) Francoska vlada se je odločila zapustiti Bordeaux očitno zaradi močnih letalskih napadov, ki so jih včeraj izvedli na mesto nemški bombniki. Skupno je bil Bordeaux včeraj štirikrat bombardiran. Nemška letala so letela prav nizko in so samo na stanovanski del mesta vržla 150 bomb. Človeških žrtev je bilo nad 100. Bordeaux ima normalno 300.000 prebivalcev, sedaj pa je v mestu še 600.000 beguncev.

Vojaški položaj v Franciji

Bordeaux, 21. jun. s. (Reuter) Vojaški položaj v Franciji je bil sinoči po francoskem vojnem poročilu in uradnem komentarju, ki ga je podal francoski radio, naslednji:

V splošnem se je položaj v teku dneva malo spremenil. Nemške oklopne divizije

so pri Nantesu prodrele do 25 km proti jugu čez Loire. Ob gornjem toku Loire pa so dospеле zapadno od Bourgesa. Francoske čete so se tu umaknile na nove postojanke ob reki Chere. Tudi pri Toursu so se morale francoske čete umakniti proti jugu, potem pa je nudila posadka skupno s prebivalstvom Nemcem ogorčen odpor.

V dolini reke Allier so Nemci zasedli Vichy. Po padcu Lyonsa je napredovala nemška vojska po dolini Rodana, dalje proti jugu še 15 km. Na zapadu Lyonsa je bilo zasedeno mesto Tarare. Na vzhodu Lyonsa so Nemci prodreli po dolini Rodana ter so zasedli Nantua in trdnjavo Bellegarde, ki leži samo dobrih 20 km od Zeneve. V Alzaciji in Lorenu so po uradnih francoskih podatkih nadaljevali ozorčeni boji.

Francoska armada v Alpah se še vedno ni spoprijela z italijansko vojsko in je popolnoma intaktna.

Francoske letalske ednice na novih oporiščih

New York, 21. junija e. Newyorškemu dopisniku agencije United Press je bilo v Bordeauxu izjavljeno v francoskih vojnih krogih, da so vse francoske letalske edince odtelele na jug, kjer so že na novih letalskih oporiščih. Kje so ta nova oporišča, o tem francoski vojni krogi iz razumljivih razlogov ne govorijo.

Rimske informacije

Rim, 21. junija e. V tukajšnjih političnih krogih zasledujejo z največjim zanimanjem pogajanja med Nemčijo in Francijo. Po vestih italijanskega tiska se je francoska delegacija že vrnila v Bordeaux. Pričakovati je, da se bodo vojne operacije zaključile danes ali jutri.

V italijanski prestolnici vlada tudi veliko zanimanje za vesti o vstaji na Korziki. Pravijo, da se je del korziškega prebivalstva uprl francoskim oblastem. Italijanski tisk je tudi sporočil, da so nastali nemiri v Siriji. Glede položaja na fronti pravijo listi, da se francoske čete le še slabo upirajo. Veliko zanimanje vlada tudi za usodo francoskega brodograditelja. Kot presenečenje je prišla vest, da je francoska vlada pozvala svojo mornarico, naj se javi v francoskih ali alžirskih pristaniščih. To je znak, pravi italijanski tisk, da je Francija pripravljena na popolno kapitulacijo.

Nadaljevanje na 2. strani

ALI SME IMETI ZDRAVNIK SVOJE PRIVATNO ŽIVLJENJE?
je zelo važen problem v modernem ljubavnem filmu
DOKTOR FORSTER
Danes ob 16. in 21. uri. — Predstava ob 19. uri radi produkcije odpade.

PREMIERA DANES.
po romanu Loyda C. Douglasa. — Akim Tamiroff.
v režiji Frank Borzage. — **DOROTHY LAMOUR.**
KINO MATICA — tel. 21-24.

DANES nepreklicno ZADNJKRAT
ob 16., 19. in 21. uri.
Film plesa, ritma, muzikalnih senzacij,
baleta in čarobnega razkošja.
KINO UNION — TEL. 22-21

Akordi sreče

Ginger Rogers in Fred Astaire

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri film ameriškega divjega zapada — napetih senzacij in zabavnih pustolovščin.
JEZDEC FANTOM II. del
KINO SLOGA — TEL. 27-30

KINO MOSTE
Danes ob 20.30 uri, jutri in v nedeljo premiera velikega senzacionalnega franc. filma
ŽIVI MRTVEC
Viktor Francen, Mla Čorak-Slavenska
Po Tolstojem romanu!
VSTAJANJE LJUBEZNI
Marcelle Chantal, Pierre Renoir
Aktualno! Sodobno!

Usoda »Pohorske železnice«

Za snoči je bil sklican izredni občni zbor zadruge »Pohorska železnica« z dnevnim redom: Predlog o likvidaciji zadruge

Maribor, 21. junija. Pred 10 leti so se zbrali v Mariboru iniciativni ljudje, ki so hoteli z izvirno pobudo pomagati Mariboru in vsemu njegovemu zaledju. Nedvomno je bil ob izviru te pobude idealizem, ki je hotel milo ovir in preko težav, ki so jih napovedovali, uresničiti postavljene cilje: zgraditi na Pohorju vzpenjačo. Misel v svoji teoretični zasnovi ni bila napačna. Lahko bi Mariboru zelo koristila. Le v praktičnem pogledu so se postavljala vprašanja, ki so trkala na možnosti realizacije tega načrta. Od začetka se je misel zelo širila. Marljivi organizatorji so pridobivali članstvo in ga zbirali v novo ustanovljeni zadrugi »Pohorska vzpenjača«, toda podoba je, da je bil nesrečno izbran trenutek pobude in zasnove. Ko so ustanovitelj in propagatorji »Pohorske vzpenjače« stopili pred mariborsko javnost s svojo mislijo, so se vsepovsod čutili težki odmevi gospodarske in socialne krize. Morda bi ta zamisel potekala v povsem drugačnih okoliščinah, ako bi bila sprožena pred 1. 1924 do 1926. Gotovo je stvaren ter utemeljen zaključek, da je treba predvsem v tem trenutku gledati vzrok neuspešnosti akcije. Naslednja leta se je namreč opazovalo, da upade med mariborskim in okoliškim občinstvom zanimanje za to pobudo. V ospredje našega življenja in naše pozornosti so stopili drugi težki problemi. Ob takšnem razvoju so se vodilni moze pri »Pohorski vzpenjači« odločili za to, da spremenijo deloma svojo pobudo in da propagirajo misel zgradnje pohorske železnice. V tem smislu se je tudi spremenilo ime zadruge, ki se imenuje odtlej »Pohorska železnica«.

Za spremembo je bila odločilna tudi ponudba neke izvenzemske trdnice, ki je bila pripravljena prevzeti gradnjo pohorske železnice. Trdnica bi bila pripravljena celo kreditirati zadruge, vendar so bila za to potrebna nekatera jamstva, ki jih pa v tedanjem času najhujših posledic splošne krize ni bilo mogoče dobiti. Tako je splošno po vseh tudi ta načrt in naslednji občni zbori zadruge »Pohorska železnica« so bili v znamenju težke dileme: Ali naj se zadruge likvidira ali pa naj skuša vendarle uresničiti postavljene cilje s čakanjem na prilike, ki bi bile ugodnejše za realizacijo združnih načrtov.

Bilancijski spisi iz 1. 1931. kažejo, da je bilo združnih deležev za skupno 338.864 dinarjev. Nagli uspeh nabiralne akcije je od začetka opravičeval optimizem. Razen tega sta banovina in mariborska mestna občina obhvalili vsaka prispevek po 500.000 din. ki se takoj izplačajo, čim se prične uresničevati načrt gradnje pohorske železnice.

Častimo zaslužne može!

»Stariborci« so pietetno počastili spomin blagopokojnega dr. Vladimira Travnarja

Maribor, 20. junija. »Staribor« je oni krog, v katerem se zbirajo zavedni, neustrašni narodnjaki, ki so že v predvojni dobi propagirali v Mariboru narodno misel. V tem krogu se je mnogo gibal tudi nepozabni pokojni sodnik okrožnega sodišča dr. Vladimir Travnar. Zelo rad in čestokrat je pokojni dr. Vladimir Travnar v svojih duhovitih izjavah predaval »Stariborcem« o raznih vprašanjih iz preteklosti in sedanjosti. »Stariborci« so hoteli sedaj počastiti spomin svojega dobrega, plemenitega tovariša. Najprej so si pod vodstvom arhivarja prof. Baša ogledali novo urejene muzejske prostore v staroslavnem mariborskem gradu, potem pa so se zbrali v lepem številu v Narodnem domu k pietetni počastitvi nepozabnega dr. V. Travnarja.

Spominsko besedo je sročeval prof. F. Baš, ki pozna življenje in delo dr. V. Travnarja kakor malokdo iz pokojnikovega prijateljskega kroga. V toplo občutenih izjavah je govoril o dr. V. Travnarju. Prikazal ga je kot človeka, čigar srce je zmerom skušalo najti v vseh življenjskih okoliščinah nek odnos do človeka. Njegova človečanska narava mu je narekovala, da je pravično in stvarno ocenjeval razne pojave ne samo preteklosti, ampak tudi sedanjosti dobe z vidika socialne miselnosti. Zatem je orisal pokojnega dr. V. Travnarja kot pravnika. Kot plemenit človek se ni nikdar togo in suhoparno držal mrtve črke zakona, ampak je hotel človeku, ki je

železnice. Tako je bila torej ustvarjena nekakšna osnova za nadaljevanje akcije, ki je imela tem lepše izgled, ker nista niti banovina niti mestna občina do danes preklicali svojega obveznega zadržila. Razvoj novih razmer v svetu je prinesel svoje odmeve tudi v krog zadruge »Pohorske železnice«. Nujna posledica je bila, da je pričelo kopneti število članov, ki so pričeli dvigati svoje deleže. Tako šteje zadruge danes še samo 311 živih članov s 1072 deleži po 100 din v skupnem iznosu 107.200 din. Razen tega so še obeleženi deleži 170 mrtvih članov, ki izkazujejo skupno vrednost 17.000 din. Izplačanih pa je bilo odstopivšim članom skupno deležev za 213 tisoč 664 din.

Na lanskem rednem občnem zboru je sprožil g. Vilko Weigl predlog, naj se postavi na dnevni red letšnjega občnega zbora tudi predlog o razručitvi zadruge. Istočasno je bila sprožena misel, da se v primeru likvidacije in v smislu čl. 32 združnih pravil prepusti premoženje združni slovenskega planinskega društva v Mariboru z željo, da se za razpoložljiv denar zgradi na našem nacionalno in turistično namenjenem Kozjaku nova planinska in obsejna postojanka, ki naj bi bila nova trdnjava nacionalne misli ob meji. Za to misel so se zavzemali tudi drugi člani in je ta pobuda namela tople odmeve med članstvom zadruge in v vsej mariborski javnosti.

Predlog o razručitvi zadruge je podprl tudi dopis od Združne zveze v Ljubljani. Vprašanje je bilo postavljeno letošnjemu občnemu zboru, ki pa ni mogel odločiti sklepati o razručitvi, ker ni bila v smislu združnih pravil zastopana polovica plačanih deležev. Zaradi tega je bil v smislu čl. 29. združnih pravil sklican za snoči v kavarni »Jadrane« izredni občni zbor zadruge »Pohorska železnica«, ki naj sklepa in razpravlja o likvidaciji zadruge. Ob napovedani uri so se zbrali v prostorih kavarni »Jadrane« člani zadruge in člani upravnega ter nadzornega odbora s predsednikom g. Kordikom in tajnikom g. Ferdinandom Soršakom, ki je obenem tudi blagajnik.

Na snočnem izrednem občnem zboru, ki ga je vodil predsednik Kordić, je bilo navzočih samo 10 združnikov, ki so se razdelili v dve skupini. Prva skupina je bila za likvidacijo zadruge, druga pa je zastopala stališče, naj se likvidacija odloži, ker je mogoče, da bodo le prišli časi za uresničenje načrtov zadruge. Predsednik Kordić je dal na glasovanje predlog za likvidacijo. Za likvidacijo so bili 4 glasovi, proti pa 6 glasov.

zašel po lastni ali tuji krivdi ali pa po gollem naključju na kriva pota, pomagati in mu olajšati gorje življenjskega razočaranja. Vse svoje sode, vse svoje delo v pisarni preiskovalnega sodnika je prilagodil idealom, ki niso izključno v službi razuma, ampak odsevajo tudi iz toplote srca in blagega čustvovanja. Končno je prof. Franjo Baš očrtal se dr. V. Travnarjevo delo na zgodovinskem torišču. V tem oziru je bil dr. V. Travnar marljiv in priden kakor čebelica. Neprekinjeno je zbiral gradivo in ga objavljali bodisi v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«, bodisi v »Življenju in svetu«, bodisi v dnevnem časopisu ali kjerkoli. Posebno temeljito se je pečal z zgodovinskimi vprašanji, ki se nanašajo na turško dobo na srednjeveške coprice, na prihod Židov v naše kraje itd. Tako je ob izjavah prof. Baša vstal pred poslušalci svetel lik zaslužnega kulturnega delavca, zgodovinarja in plemenitega človeka.

Zaključek pietetne počastitve dr. V. Travnarja je bil še pri »Priek«, kjer je pokojni dr. V. Travnar tolikokrat kresal in sproščal svoje duhovitosti. Zaključek spominkega večera je bil posvečen zbirki dr. Travnarjevih humorističnih domislov in prispevkov, ki so bili deloma že objavljeni, deloma pa neobjavljeni.

Tako je ta pietetni večer potekel dosojno v duhu dr. Travnarjevih idealov ter iskreno povezani prijateljski družini naših vrlih »Stariborcev«.

Beračenje otrok

je postalo v Mariboru pereč problem, ki ga je treba na vsak način rešiti

Maribor, 20. junija. Po mariborskih ulicah je ni več prijetno hoditi. Na vsak korak obstane pred teboj deček ali deklica. Prosi milodar ali ponuja cvetje. Pri tem milo gleda in upira prosoče vate svoj pogled. Za ljudi, ki teh fantkov in deklic ne poznajo, gotovo pretresljiva zadeva. Znano pa je, da so starši nekaterih teh otrok v gnetnem položaju, ki ne dopušta dvoma o tem, da je beračenje teh

otrok prava zloraba. V zadnjem času opazamo celo, da je teh otrok zmerom več tudi v okolici, na periferiji, v mestnem parku. Rožice ponujajo in prosijo. Če pa opazuješ te fantiče in deklice, lahko takoj spoznaš, da so med seboj dogovorjeni, da so povezani v neko družico, v neko organizirano krdo, ki si potem izkupiček deli. Močnejši imajo seveda tudi tukaj svoje predprijave in se jim morajo manjši ter

slabotnejši pokoravati, čeprav doživljajo pri delitvi nemalokrat svoja posebna razočaranja.

Ne smemo pa ostati pri goli ugotovitvi. Moramo se vprašati, kaj neki bo iz teh profesionalnih beračkov in beračic, ki se ves dan od zore do mraka potikajo po ulicah in cestah, po parku in bližnjih goščavah, ki trkajo v rani in tudi zelo pozni uri na vrata ter prosijo za denar, ki ga potem

porabljajo za nekontrolirane stvari. Nema-lokrat se je že pripetilo, da je kakšnemu dečku poklonilo dobro srce lep kos maslenega kruha, ki ga je pa prosilec odložil na stopnišču ali v hišni veži.

Sprito tega bi bilo nujno potrebno, da posvetijo oblastna tem množicem in skupinam dečkov in deklic čim večjo pažnjo. Rešitev tega problema naj bi bila čim hitrejša in čim bolj smotrna. Sodelovanje policije, mestnega socialno-političnega urada in prijateljev dobre vzgoje naše mladine bo nedvomno koristno služilo uspešni ter povoljni rešitvi te pereče zadeve, ki se ne tiče samo staršev in otrok, ampak vsega mestnega ter okoliskega prebivalstva.

DNEVNE VESTI

— Zbirka Rdečega križa. V soboto in nedeljo se bodo nabirale in nabirali Rdečega križa iz dravske banovine obračali na vas, da darujejo denar in posteljino, obvezila itd. ali pa v denarju za njegove sanitetne ustanove. Ne odklanjajte nujnih prošelj in daruje, čeprav ste morda zaradi pogostih zbirk drugih organizacij ozlovoljeni! Ako ne bi potrebovali pomoči prebivalstva vse dravske banovine, se gotovo ne bi obračali na vas! Tako pa moramo to storiti, da bomo za vsak primer pripravljeni!

— V »Sklad za zdravljenje jetičnih bolnikov« so prispevale doslej občine: Metlika-mesto 100 din, Dravograd 500 din, Ljubno ob Savinji 50 din, Oplotnica 50 din, Loka pri Zid. mostu 400 din, Mlinše 50 din in Hotedrsica 100 din. Čeprav je Protituberkulozna zveza poslala vsem gg. županom utemeljene prošnje za prispevanje v navedeni sklad v breme občinskih proračunov ter je nanje naslovila v vseh slovenskih dnevnikih še posebej poziv, mora na žalost ugotoviti, da njeno prizadevanje doslej ni obrodilo želenih sadov. Kakor se Protituberkulozna zveza zahvaljuje vsem imenovanim občinam za sicer skromne prispevke, tako po drugi strani šeli in prosil, da bi se njenim pismom odzvala tudi vse ostale občine. Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Knjige Slovenske matice za 1. 1940 so pravkar izšle in jih že razpošiljamo. Letošnjo redno gamituro tvorijo tri izvirne knjige: Jožeta Pahorja roman »Matija Gorjane« (404 strani), Miška Kranjca »Dvesto o dobrih ljudeh« (316 strani) in Mirolava Goršeta spis »Doktor Valentin Zarnik« (240 strani leksikonskega formata). Vse tri knjige — 960 strani! — stanejo za člane broširane 50 din, vezane 86 din. Ljubljanski člani jih lahko dvignejo med uradnimi urami dopoldne in popoldne v Matici pisarni, Kongresni trg 7. Uprava Slovenske matice.

— Putnik je naklonil več podpor slovenskim tujakoprometnim krajem. Pred nekaj meseci je pozvala Tujakoprometna zveza v Ljubljani včlanjena tujakoprometna društva in druge svoje člane, naj zapišejo pri njej za doletitev podpore iz kredita, ki ga je odredila uprava Putnika za kritje najvažnejših potreb tujakoprometnih krajev. Uprava Putnika je sedaj odobrila razne podpore, določila pa je točno, za katere svrhe naj se podpore porabijo. To so: zlasti: urejanje potov in izprehajališč, postavljanje klopi, ureditev kopališč, nabava škroplilnih voz, ureditev smučskih tiseč itd. Rezveljstvo je, da je pokazal Putnik prav v sedanjih razmerah polno razumevanje za potrebe slovenskih tujakoprometnih krajev.

Mariborske in okoliške novice

— Iz Rdečega križa. Tukašnji Rdeči križ opozarja vse udeležence in udeležence, ki so se prijavili za bolničarski tečaj, da se prične predavanja danes ob 19.15 v poslojpu klasične gimnazije v Mariboru, Korosčeva ulica.

— Vojaška godba ima jutri svoj prvi promenačni koncert v novi sezoni v mestnem parku. Na sporedu so predvsem si-ovanske skladbe.

— Osebnost. Na ljubljanski univerzi je diplomiral na filozofski fakulteti gđc. Erika Pavlič, hčerka višjega finančnega svetnika dr. Bogomila Pavlica iz Maribora. Iskreno čestitamo!

— Podružnica Narodne strokovne zveze v Mariboru sporoča vsem svojim članom, da je nastavila novega tajnika s primerno strokovno izobrazbo. Naprošamo članstvo, naj se v vseh zadevah obrača neposredno na tajništvo, Sodna ulica 9/III, med uradnimi urami od 9. do 12. in od 15. do 19.

— Nočno lekarniško službo imata še danes Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu 20, tel. 20-05, in Savostova magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu.

— Relejn oddajno postajo dobimo. Prijatelj in naročnik našega lista nam piše: »Tako smo čitali v časopisu. Tako je tudi prav, čeprav bi se bilo to že lahko zgodilo. Vsekar hvalavredna misel, h kateri bi imeli pristaviti samo še željo, da bi pač bila čim prej uresničena, saj takšno relejno postajo krvavo potrebujemo. Je pa tukaj še drugo vprašanje, ki se nehoti vsiljuje in ponavlja: Kaj nam neki more pomagati tekna postaja, ko pa ni nikogar, ki bi se resno pobrigal za to, da bi se končno odpravile številne radijske motnje, ki nam iz dneva v dan bolj jemljejo veselje do poslušanja in še bolj do plačevanja predpisanih taks. To je skromno mnenje tudi drugih radijskih naročnikov, ki se vprašujemo, kam naj se obrnemo, da bo po nešteth brezuspešnih prošnjah, vlo-gah in pritožbah ustreženo našemu pričakovanju.«

— Avto-kolo. Na Slomškovem trgu je neki osebi avto podrl dostavljalec Mestnih podjetij Leopolda Ortana, stanujočega v Jezdrski ulici 21, ki se je peljal na kolesu. Pri karambuli je bilo Ortanovo kolo zdrobljeno. K sreči je kolesar odnesel zdravo kožo.

— Napad na ciganka. Na Tržaški cesti je bil napaden štetni ciganka Adolf Horvat, ki so ga tako prenikastili, da je obležal s poškodbami po vsem telesu. Mariborski reševalci so ubogega ciganka odpeljali v bolnico. Za napadalec polzevedu-jejo obtožbe.

— Neprijeten doživljaj je imel neki posestnik iz Svečine. Prišel je v Maribor po opravkih ter se seznanil z mlajšo žensko, s katero je zvečer popival v neki gostilni v Dravski ulici. Z ljubeznivo deklico je posestnik preživel par sladkih uric v nekem prenočišču, ko pa se je zjutraj zbudil, ni bilo ne deklice pa tudi ne denarice, v kateri so bili razni dokumenti in okoli 500 din gotovine. Razočarani posestnik je ze-

se je napotil domov, je opazil, da mu je neznan zlikovec ukradel aktovko, v kateri so bili razni spisi in drugi predmeti.

— Vreme. Težnaka vremenska postaja napoveduje deloma oblačno in toplo vreme, ponekod morda dež. Včerašnja maksimalna temperatura je bila 23.4, današnja minimalna ob 7. uri 12.3, ob 10. pa 21 C.

Šolstvo

Višji tečajni izpiti na I. realni gimnaziji v Mariboru (za odd a in b) so končani. Ustnega izpita so bili oproščeni Kesar Amalija, Frelj Anton, Mihev Ivo, Senica Ivo, Skof Stanko, Zavadlav Dušan, Fornazarič Živa, Izpit so uspešno napravili Čretnik Rozalija, Drevenšek Silva, Geč Hrovat, Hafner Gema, Hergouth Erika, Mirov Zdenka, Lah Romana, Poljanec Milica, Prelóg Nevenka, Rehar Lelja, Rode Sonja, Sardoč Nada, Skerbinjek Majda, Slokar Zorka, Skorjanc Zdenka, Zemljčič Lea, Kardinar Amalija, Nievargall Zlata, Černe Alfred, Černigaj Pavel, Leskovec Janko, Sentočnik Leopold, Delak Milutin, Domčelj Mitja, Gnušek Borut, Gregorič Danilo, Gruđen Leon, Korajžja Ivan, Koren Srečko, Kranjc Bogdan, Kranjčič Jože, Kržiž Branko, Leban Sava, Lopč Viljem, Ojsteršek Martin, Riegler Ivan, Robnik Ljubomir, Škerl Marko, Škofič Srečko, Troha Franc, Klarič Zora, Merčun Sonja, Breclj Silvester, Černy Albert. Za dva meseca je bilo odklonjenih 12 pripravnikov in pripravnice, za eno leto pa 4 pripravnice.

SPORT

Odločitev v slovenskem nogometu bo v nedeljo 23. junija v Mariboru. V prvenstvenem tekmovalju Slovenske nogometne zveze sta se, kakor znano, plasirala v finale ISSK Maribor in SK Železnikar, ki bosta sedaj v nedeljo odigrala prvo finalno tekmo, ki bo na stadionu SK Železnikar ob Tržaški cesti. Tekma, ki se bo pričela ob 18., bo ob vsakem vremenu.

Iz Gornje Radgone

— Huda nesreča je zadela posestnika Vrešič Terezijo na Rožičkovem vrhu, ki je ostala brez strehe. Ko se je v soboto zjutraj odpravila na delo na polje, je opazila slumljiv dim, ki se je vil iz dimnika. Se preden je prihitela s približno 200 m oddaljene njeve domov, so ognjeni zublji že zajeli celo ostrešje. Na kraj nesreče so prihiteli vaščani ter gasilci iz Kapele, Dragotincev in Rožičkega vrha, vendar je bilo reševanje silno oteženo, ker sta bili hiša in gospodarske poslopje že v plamenih. V shrambi na podstrešju je pogorela vsa obleka, nekaj gospodarskega orodja in živila, med gospodarskim poslopjem pa pridelek sena. Škoda je občutna ter presega 30.000 din, medtem ko je bila lastnica varovana le samo za 5000 din. Gasilec je komaj uspelo omejiti požar na goreči objekt, ker je bilo nekoliko vetrovno vreme ter so bila močno ogrožena sosedna poslopja ostalih vaščanov.

— Fantovski pretep. Pri posestniku Jožefu Lenarčiču v Pogledu, kjer točijo sadjevec pod vejo, se je zbralo v nedeljo več ljudi, tudi mladine. Ko se je proti večeru fantovska družba iz Lokavec odpravila proti domu, sta se pos. sin Jožef Ornik in Ernest Snedec z Vratje vrha pričela prekatati. V prepiru je segel Ornik po žepnem nožu in zamahnil proti Snedecu. Prezval mu je vrat na desni strani v dolžini 10 cm. Iz grozno zvezojoče rane je brizgnila kri. Fantovska družba z junakom noža Ornikom je pobegnila ranjenemu Snedecu pa je nudil prvo pomoč banovinski zdravnik dr. Julij Matthey iz Apač, ki ga je za silo obvezal ter odpeljal v mariborsko bolnico.

Mali ljudski avtomobil

— Jaz se lahko vozim s svojim avtomobilom le pred kosilom.
— Ali ti je po kosilu slabo?
— Ne, toda po kosilu se ne morem stlačiti v avtomobil.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Francija je ponudila premirje tudi Italiji

Italijanski odgovor je enak nemškemu — Delegati se bodo sestali danes — Ruske čete na rumunski meji — Podpis trgovinskega sporazuma z Jugoslavijo

Rim, 20. jun. (Dr. O. A.) Francoska vlada je danes italijanski vladi ponudila premirje, odnosno zahtevala od nje pogoje, pod katerimi bi nanj pristala. Ni znano, kdaj in kje se bodo pogojačevali obeh vlad sestali. Pričakujejo, da se bo to že jutri zgodilo. Ni dvoma, da bodo italijanski pogoji identični z nemškimi, kakor je bilo to sklenjeno v Monakovu. Francoska vlada je, kakor sodijo tukašnji politični krogi, najprej hotela ignorirati os Rim-Berlin, dasi je tudi Italija v vojni s Francijo. Toda monakovski sestanek je pokazal, da Nemčija ni voljna skleniti miru brez Italije in da je jekleni pakt popolnoma v veljavi. Zato se je francoska vlada obrnila sedaj izrecno tudi na italijansko vlado.

Medtem je bila po rimskih informacijah francoska vlada že obveščena o nemških pogojih za premirje. Njeni sklepi glede na te pogoje sicer še niso znani, toda zdaj se, da je ponudba italijanski vladi dokaz, da so v Bordeauxu pristali na nemško-italijanske pogoje. V rimskih krogih se prepirajo, da Francija sploh ne more več odkloniti zahtev osi.

V svojih poročilih iz Berlina ugotavljajo rimski listi, da so Baudoin in še nekateri člani francoske vlade proti brez-pogojni kapitulaciji, dočim so maršal Fétain in ostali vojaški šefi za vse pogoje. Agencija Stefani objavlja iz Berna vesti, da se pričakuje, da se bodo sovražnosti na francoskih tleh prekinile v petek ali v soboto. Agencija »United Press« pa celo poroča o neki novi notici, ki naj bi jo bila francoska vlada poslala nemški, katere vsebina pa ni znana. Glede vojaškega položaja pa poročajo listi, da je bilo francosko letalstvo napram nemškemu v razmerju 1:6.

Na konferenci tiska je bilo danes demantirano, da bi bila potopljena neka italijanska podmornica, da bi bili Angliji bombardirali italijanska letalska oporišča v kolonijah in še posebej, da bi bil ujet neki viši italijanski oficir. Novinarji so bili povabljeni naj se v Turinu in Milanu osebno prepričajo o netočnosti angleških vesti, ki so trdile, da so francoska in angleška letala razdejala turinske in milan-ske industrijske naprave.

Iz Bukarešte prihajajo medtem spet vznemirljive vesti o koncentraciji 4 ruskih divizij na mejah zapadne Ukrajine. Nekoliko pomirljivo je učinkovala vest, da je novi ruski poslanik Lavrentjev prišel v Bukarešto. Ves rumunski tisk pa odločno odklanja izjave Telekija v madžarski zbornici, da bi bila sedaj prenehala veljati tudi tianonska pogodba.

Kakor na Madžarskem se tudi po vsej Bolgariji močno širi revizionistično gibanje. Do velikih manifestacij je prišlo danes pred nemškimi in italijanskimi posla-ništvo v Sofiji. Bolgarski vojaški institut pa je poslal pozdravno brzojavko nemškemu poveljniku v Neudleju, kjer je bila podpisana mirovna pogodba za Bolgarijo in kjer se sedaj vije zastava s kljukastim križem.

Nocoj ob 19. je bil v palači Chigi podpisana zaključni protokol šestega zasedanja stalnega jugoslovensko-italijanskega trgovinskega odbora. Podpisala sta ga italijanski poslanik Giannini in pomočnik jugoslovenskega zunanjega ministra Milivoj Pilja. Jugoslovenska delegacija odpo-tuje jutri nazaj v Beograd. Pogajanja so se razvijala v prijateljskem duhu z mnogo razumevanja na obeh straneh.

Naraščajoča draginja na trboveljskem trgu

Težaven položaj javnih nameštencev in malih ljudi

Trbovlje, 20. junija. Sobotni tržni dan je bil kljub naraščajočim cenam zelo dobro obiskan. Že v prvih jutrnjih urah je bilo razprodano skoraj vse blago. Savinjski in dolenski prodajalci že poznajo Trbovlje kot hvalažen trg, kjer gre vse blago hitro in za dobro ceno v denar. Pridni kupci so bile, kakor vedno na plačilne dni rudarske gospodinjice. Izplačilo delavskih mezd je bilo vsled polnega rudniškega obrata prav zadovoljivo, ter se je dober rudarski zaslužek poznal razen na tržnici tudi pri trgovcih, obrtnikih in gostilnah. Naš trg po svojih cenah zvesto sledi najdražjim mestnim trgovom. Poleg splošne draginje so temu mnogo krivi prav plačilni dnevi, ko rudarske žene lahkomišlejo preplačujejo ter s tem nehoti prisporejo k dvigovanju tržnih cen. Trg je bil v soboto dobro založen zlasti z novo povrtnino. Grah je bil po 6 din kg, mlada cvetoča 3 din glava, novo zelje 8 do 10 din kg, nov krompir se vedno po 6 din kilogram, kumare 11 do 12 din kg. Mnogo domačih dojenjkih češenj 6 do 10 din kilogram so razprodali prav brzo, manjše bilo lepih bosanskih hrustavk po 12 do 14 din kg ter so jih pokupili za vkuhavanje. Jajca so že zopet dražja ter so po 1 din (lansko leto ta čas 15 do 18 za 10 din). Rekordno draža je pri nas perutnina. Kokoši so že po 35 do 50 din, drobni piščanci par 30 do 40 din, vendar je pa tudi to šlo vse v denar. Mladji prašički so pri nas že od nekdaj blago, ki ga iščejo zlasti rudarji. Tokrat so jih prodajali po izredno visokih cenah, osem tednov stare odjoke kar po 200 din, malo večje pa po 300 do 500 din. Mesarji se držijo točno maksimalnih cen, ki jih je določila banska uprava. Goveje meso I. je 14 do 16 din, svinjsko 16 do 18 s krostjo, 24 din brez kosti, enakoleteletina. Pljučna pečenka je poskočila na 18 do 20 din kg. Prav tako je drobovina dosti dražja kakor prej. V splošnem se je meso podražilo za 30 do 100 odstotkov napram cenam v lanskem letu. Brezmesni dnevi so nekoliko omejili potrošnjo mesa, sicer pa naši rudarji jedo največ mesa le ob praznikih in nedeljah. Mesarji imajo pri nas vedno večje težave z nabavo kladne živine, po katero se vozijo sedaj že v oddaljene hrvatske kraje in še tam nimajo vedno sreče. Vedno večji nabavni stroški dajo slutiti, da bomo v kratkem morali plačevati še višje cene zlasti za goveje meso. Slično je s porastkom cen manufakturnega in specerijskega blaga, posebno masti, moke in olja, ki se zadnji čas prodaja že racionirano. V splošnem lahko trdimo, da velika draginja v našem industrijskem okolju pridno konkurira z najdražimi mesti ter ji z redkimi izjemami niče, zlasti za slabo plačani državni nameštenci in več kos. Lokalni činitelji niso storili doslej ničesar za omlajenje draginje in je podoba, da smo kljub protidraginjskim odborom, ponovnim predlogom in opozorilom trboveljski potrošniki predani na milost in nemilost vsakemu draginjskemu valu pa naj ima lokalne ali splošne vzroke. Dokaz tukajšnje velike draginje je ponovno povišanje delavskih mezd in plač rudniških nameštencev. Če danes primerjamo v Trbovljah plače državnih nameštencev z mezdami navadnih rudarjev ter njihove obveznosti in izdatke, bi se morali čuditi, v kako skromnih, skoro siromašnih okoliščinah mora državni uradniki izvrševati odgovorno prosvetno, kulturno in narodno-obrambno delo, ki prav v industrijskem okolju zahteva posebnih naporov. In vendar odgovarjajo delavske mezde pri skoposti kapitalističnih odmer le najnujnejšemu minimumu. Zaradi industrijske konjunktore navidezno cvetoča blaginja Trbovelj naj bi se ne motila le z vidika vsestranskega gospodarskega izkoriščevanja, temveč tudi nujne potrebe, da se kakorkoli zaščitijo tudi izčrpani državni nameštenci in mali človek, ki mu v tej draginji že skoro ni več obstoja. Naša zahteva, da se nujno izvede akcija za prevedbo Trbovelj v drugi draginjski razred se zdi že skoro stereotipna, pa vendar glede na dane gospodarske prilike gmotno šibkih slojev neobhodno potrebna. O njej naj resno razmišljajo oni, ki so odgovorni za dobro in zlo tukajšnje ga prebivalstva!

Iz Kranja

Zadnji dan slikarske razstave prof. Tineta Gorjupa v telovadnici kranjske gimnazije bo v nedeljo. Ne zamudite prilike in si ogledajte zanimivo razstavo ter podprite obenem plemenita stremeljenja domačega umetnika.

Iz Radovljice

Enodnevni tujskoprometni tečaj. Na predlog Tujskoprometne zveze v Ljubljani priredi banska uprava 24. t. m. enodnevni tujskoprometni tečaj v Radovljici. Na tečaju bodo predavanja o turizmu in gostinstvu, o gostinskem kletarstvu, o delu in pomenu turističnih organizacij in potniških pisarn, o ureditvi gostišča, vrta in parka ter o serviranju. Poleg tega bo predvajani nekaj kulturnih filmov. Potrebne priprave za tečaj je izvršilo Tujskoprometno društvo v Radovljici. Tečaj bo v prostorih »Mestnega doma« od 8. do 19. Vabijo se vsi tujskoprometni zanimanci iz Radovljice in okolice, naj se tečaja udeleže v svojem lastnem interesu.

Z Jesenic

Smrtna nesreča pri delu. V sredo zjutraj se je v tovarni KID smrtno ponesrečil 30-letni tovarniški delavec Janez Toman iz Kamne gorice. Pri delu mu je padel na glavo približno 15 kg težak kos rude, da se je nezavesten zgrudil na tla. Dobil je prelom možganske baze. Ponesrečenec so takoj nudili zdravniško pomoč, nakar so ga prepeljali v bolnico bratovske skladnice. Zdravniki so storili vse, da bi sim-

patičnemu delavcu rešili življenje, bilo pa je žal vse zaman. Toman je po 24-urnem trpljenju izdihnil, ne da bi se prej zavedel. Bodi mu ohranjen lep spomin!

S pesnjico med brate Srbe in Hrvate. Skupina jesenjskih kovinarjev-pevcev se pripravlja za pot na Oplenec. Jesenjski in javniški pevci bodo nastopili tudi pri otvoritvi beogradskega velesejma in sicer pred razstavnim paviljonom KID. Zapeli bodo tudi pred grobom Neznanečega junaka na Avali. Pevci z Jesenic in Javornika so pri svojih pevskih nastopih na Jesenjah dosegli prodoren uspeh. Kakor naši telovadci, lahkoatleti, smučarji in jadralci — v svojih strokah — so tudi naši pevci dosegli presenetljivo visoko pevsko umetnost pri prednašanju naših lepo zvenečih narodnih pesmi. Ponosni smo na naše vrle pevce, ki bodo nastopili v naši državni prestolnici in v junaški šumadiji.

Sprevodnik v zadregi

V New Yorku je nedavno stopila v travnati postava dama v spremstvu trinajst otrok. Ko je k nji pristopil sprevodnik, je zahtevala samo en listek. Sprevoznik je pa odklonil prevoz cele trupe otrok na edini listek, nakar mu je dama mirno pomolila pred nos listine ter dokazala, da je mati vseh trinajstih otrok ter da še ni noben šest let star. Rodila je namreč trikrat trojčke in dvakrat dvojčke!

Postani in ostani član v družbi

Občni zbor d. d. pivovarne Union

Dejanska družba pivovarne Union v Ljubljani je imela svoj občni zbor za leto 1939. Kakor je razvidno iz poslovnega poročila, je prodaja piva še vedno za več kot polovico manjša v primeri s prodajo v prejšnjih normalnih letih, ko pivo še ni bilo tako močno obremenjeno s trošarini in drugimi davki. Kako visoka so ta bremena vidimo iz zaključnih računov, ki kažejo, da je družba v preteklem poslovnem letu plačala samo na trošarinah in davkih preko 17 milijonov dinarjev. Zanimivo je, da je bila vsota trošarin in davkov v prejšnjih normalnih letih, ko je prodaja dosegla več kakor dvojnovo višino, manjša kakor v preteklem letu. Pivo je torej sedaj še enkrat tako visoko obdavčeno kakor prej in je potem razumljiva razmeroma visoka prodajna cena piva.

Prodaja piva se je nasproti letu 1938 nazvala temu nekoliko zvišala. V preteklem letu je bilo prodano 48.186 hl piva nasproti 40.971 hl v letu 1938. Zvišanje konsumna piva je pripisati tudi okolnosti, da stremi pivovarna Union vedno za tem,

K važnim izpremembam v ameriški vladi

Novi vojni minister Henry Lewis Stimson (glej poročilo na 1. strani)

izboljšati kakovost piva in je unionsko pivo res prvovrstno in ga vsakdo rad pije. Tudi okoliščina, da pivovarna Union sto vse, da svoje odjemalce postreže dobro in točno, je gotovo mnogo prispevala k zvišanju prodaje.

Iz števil zaključnih računov je v ostalem razvidno, da pivovarna Union ni samo dobro fundirana, temveč se kaže pri tem podjetju tudi drugače najboljši gospodarstvo. Čisti dobiček se je zaradi

večje prodaje piva nasproti lansnemu letu nekoliko zvišal. V letu 1939 je bil dosežen dobiček din 1.782.222,05 nasproti din 1.502.797,22 v letu 1938.

Občni zbor je sklenil, izplačati dividendo din 6.— za delnico (nasproti din 5.— v lanskem letu), ki se izplačuje začeti s 24. junijem t. l. — Pripomniti je, da podjetje še ni moglo doseči dividende prejšnjih normalnih let, ki je znašala običajno din 10.— za delnico.

Polnjenje nemškega lovskega letala »Messerschmitt« pred poletom z municijo

Nemški oddelek z avtomatskim orožjem na zapadni fronti

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej, Najmanjši znesek 8.— din

ZNAČAJ IN USODO

Vam povem, ako pošljete lastnoročno spisane rojstne podatke in 6 din v znamkah za odgovor. — Franja Polanec-Logarjeva, Medno 44, p. 58. Vid nad Ljubljano. 1565

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah, Vam napravi z najnovejšim aparatom. Cene nizke. — »Salon Merlak«, Sv. Petra c. 76. 1373

Oglašuj

male oglase

Slovenski Narod ker so najcenejši!

GOSTILNA MARTINO

tel. 41-88

Privožite si lep sprehod v Zg. šiško! Manjšim družbam nudimo prijazne sobice, za tople popoldneve in večere pa lep vrt! Vsako nedeljo igra v dvorani prvovrsten jazz! — Zadovoljni boste z našo dobro kapljico in ceneno kuhinjo! Specialitete: piška v papirki, pečeni purani itd. Vedno sveže pivo! 1549

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej, Najmanjši znesek 8.— din

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlična med in mico dobite najceneje v MEDAKNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 181

»ZEISS IKON«

1 : 4,5 na plošče in film 6 X 9, dvojni izteg in Compur, poceni prodam. Kastelic, Tržaška 48.

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej, Najmanjši znesek 8.— din

PEKOVSKEGA POMOČNIKA sprejem takoj. — Matija Zupančič, Dol. Logatec. 1558

ČEVLJARSKEGA

POMOČNIKA za splošna dela sprejme takoj Kmet Ivan, čevljar, Brezno, p. Laško. 1559

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej, Najmanjši znesek 8.— din.

STARINSKE PREDMETE

vsakovrstne, preproge, pohištvo, porcelan, slike in umetniške slike kupujem in prodajam. Demšar, Ljubljana, Kolodvorska ul. 30. 31. L.

Najboljši vod. k po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 6.

SAMO NEKOLIKO PAR VEC

In Vaše zdravje je sigurno zavarovano

MORSKE RIBE

danes v veliki izbiri, pripravljene na poljuben način, kakor tudi polenovka. — Kuhinja je vedno dobro založena s toplimi jedmi: vsak dan ocvrti piščanci, raznjaci, čevapčiči. — Odlična dalmatinska in domača vina, Unionsko in Laško pivo v vrčkih se toči v lepo urejenem vrtu.

GOSTILNA »PRI KMETU«

Gospodarska cesta 8

Joško in Majda Zupančič

Danilo Lomcar

Krinka ljubezni

Roman

Na dolgo in široko je pojasnjeval markizu, da ne more prevzeti te vloge. Markiz ga je najprej presečenost poslušal, potem je pa spoznal, kam meri.

— Uslugo, ki mi jo boste storili, bom znal dobro oceniti. Nikar se ne bojte, da imate pred seboj ne-hvaležnega moža. Povejte mi torej, kako bi mogel ...

— Nobenega denarja. Ne sprejemem ga, — je izjavil vodja »skrajne sredine« s plemenito kretnjo. — Saj ne govorim o vas. Ali bi mi sploh moglo priti na misel, ponuditi vam denar? ... Toda vaš list? Vaša skupina ima svoje glasilo. Mar ne?

— Da, »Parlamentarno ravnotežje«.

— Ali krije svoje stroške?

— Ah ...

— Kaj, če bi ga spravili v ravnotežje? — se je ponudil Valcor. Nasmehnil se je. Morda svoji besedni igri, morda — čemu drugemu.

— Če že tako trdovratno vztrajate pri tem, pa

naj bo ... Tu se ne morem upirati, saj gre za korist naše ideje.

Pavert je izgovoril to besedo s sijajnim prizvokom. Markiz ni niti trenil z očesom. Iz žepa je potegnil čekovno knjižico, vzela jo iz njega in se obrnil na poslanca, ki je zdaj brskal po svojih papirjih.

— Šestdeset tisoč? ... Osemdeset tisoč?

— Sto, — je odgovoril poslanec odločno.

Renaud je podpisal, odtrgal ček iz knjižice in ga potisnil pod bronasti tintnik. Poslanec je tako obogatel za sto tisoč frankov.

Kaj pomeni to za tega fanta z Absolonovo glavo?

— se se vprašal. Ženske? Bank pri Bacara? ... Ali pa modre kupone rent?

Komaj mu je še stisnil roko, potem pa ni več mislil na to. Odšel je po stopnicah dol, se ozrl na daleč previdno po ulici ter odšel naglih korakov. Ni se hotel pripeljati v svojem avtomobilu, niti pustiti služkinji čakati pred poslančevim hišo.

Poslanec je potegnil ta čas ček izpod bronastega tintnika in se mračno ozrl nanj.

— Donosilu, — je čital ... Toda on je gotovo zapisal moje ime na odrezek, ta prebrisani dečko, in potem ...? To bi mi utegnulo delati ovire, če bi postal minister. Zahtevati bi bil moral dvesto tisoč.

Obžalovanje je zastrupljalo Pavertovo zadovoljstvo. Bogataš bi ne bil barantal. Čemu bi se prav za prav sramoval?

Gromska strela! — je kričnil poslanec in udaril s pestjo po mizi. Kje bi pa mogel človek misliti, da ima v rokah tako učinkovito orožje!

Priznam, da nisem vedel, kako bi začel. Stopiti na tribuno s tako velikim presenečenjem! Marsikateri član desnice bi bil izpolnil to poslanstvo brezplačno.

In res je bilo tako. Toda Renaudu je bilo mnogo lažje na Pavertu in on sam si je čestital k temu uspehu. Potreben je bil gledališki mojster tega kova, da bi zastrl nepričakovano presenečenje z vsem močim leskom, in da bi bil odmev čim bučnejši.

V parlamentarnih kuloarjih so poslančevi tovariši brez ovinkov govorili med seboj:

— Ta ima pa dobro namazan jezik ...

In vprav zaradi te lastnosti ga je bil Valcor izbral. Denar se mu je izplačal.

Tega važnega sestanka ni nikoli pozabil. Prejšnji dan so vsi večerni in tudi jutranji listi priobčili izjavo izvedencev, ki so bili proglašili sloveče pismo za avtentično.

Bourbonska palača je bila podobna z množico ljudi okrog svojih ozkih vrat mravišč, kjer pritiskajo mravlje na vse vanj vodeče luknjice. V palači so bile tribune nabito polne. Vsi poslanci so bili na svojih mestih. Usmrčen naj bi bil sloveči markiz, legendarni mož, pustolovec iz visokih krogov. Njegov padec pa nikakor ni mogel zmanjšati razburjenj čarov njegove skrivnostne pustolovščine. Nasprotno, če ni bil zakoniti dedič starega in slavnega imena, kdo je bil torej? Tu se je roman močno zavozljal. Stave, sklenjene kakor v feljtonu s senzacionalnimi reklamami, obetajočimi v ogromnih in razburljivih napisih nagrado tistemu, ki bi uganil tajno junakov romana in preokretov, s ka-

terimi se vse pojasi. Razprava o izvolitvi se je pričela z medsebojnim obstreljevanjem.

Častivredni sinovi levece so poskušali dokazati, da je bilo zlato tega izredno bogatega moža njegov prvi volilni činitelj.

Desničarski poslanci so opisovali markiza kot previdnost vsega njegovega kraja in vpraševali so se, da-li more tako obilna dobrodelnost v delovni in siromašni drželi oropati človeka dostojanstva, da-li ga more zadržati, da bi zastopal interese tistih, ki mu srce resnično bije za nje.

Eni so govorili o zaslepljenosti, o koaliciji fašistov, citirali so nekega vaškega duhovnika, ki je v pridigi posredno pozval svoje verne ovčice, naj glasujejo za markiza.

V njem so poveljevali tradicije, zapuščino slavnih preteklosti, zaščitno vlogo starih rodov.

Toda neki vladni poslanec se je na dolgo in široko razgovoril o jedru tega vprašanja, o pereči strani diskusije.

— Gospoda, ne da bi hotel prejudicirati odločitve, ko bo padla na drugem mestu, — je vzkliknil s hlinjeno hladnokrvnostjo, — moram omeniti, da se nam obeta obvestilo, po katerem bi ne mogli brez vzneemirjenja in nezaupanja sprejeti moža, ki bi rad sedel med nami. Ni naša stvar, obravnavati lastnosti tega moža. Trenutno spada ta zadeva pred civilno sodišče. Lahko samo želimo, da bi v bodoče ne spadal tudi pred poroto. Toda že sama ta možnost ...